

מִסָּאָבִין לִיה. וְסִיּוּעָא דְלַעֲיָלָא אַעֲדִיו מִיְנִיה. מִפָּאן וְלַהֲלָאָה כָּל חַד לְפִוּם אַרְחִיה.

שָׂאם יִטְמָא - מִטְמָאִים אוֹתוּ. וְהַסִּיּוּעַ שְׁלַמְעֵלָה מִסִּירִים מִמֶּנּוּ. מִפָּאן וְהַלָּאָה כָּל אֶחָד לְפִי דְרַכּוּ.

תּוֹסֵפְתָא

תּוֹסֵפְתָא

קְטוּרִים רְמָאִי, דְקִסְטוּרֵי דְהוֹסְטְרָא (ס"א דַּהֲחֹא סְטְרָא) אַנְן פְּתִיחֵן עֵינִין פְּתִיחֵן אוּדְנִין. קָל מִן קָלִיא נְחִית מַעֲיָלָא לְתַתָּא. מִתְבַּר טוּרִין וְטַנְרִין. מָאן אַנּוּן דְחִמָּאן וְלֹא חִמָּאן. אֲטִימִין אוּדְנִין. סְתִימִין עֵינִין. לֹא חִמָּאן וְלֹא שְׁמַעִין לֹא יַדְעִין בְּסַכְלָתְנוּ, חַד דְכִלִּילָא בְתַרִּין בְּגוּוֹיֵיהוּ. דְחִינִין לִיה לְבַר.

אֲנּוּן מִתְדַבְּקֵן בֵּין (ס"א בִּיה) בְּאֲנּוּן תְּרִי, חַד אוּמְנָא דְאוּמְנָא לֹא שְׂרִיא (ס"א שְׂוִין) בְּגוּוֹיֵיהוּ. לֹא עֲאֲלִין בֵּין סְפָרֵי קְדִישִׁין. כָּל אַנּוּן דְאוּמְנָא דָּא לֹא (דף סב ע"ב) שְׂרִיא בְּגוּוֹיֵיהוּ לֹא אַכְתְּבוּ בְּסְפָרֵי דְכְרִנְיָא אֶתְמַחוּן מִסְפָּרָא דְחִי כְמָה דָּאֵת אָמַר (תהלים ט) יִמְחוּ מִסְפָּר חַיִּים וְעַם צְדִיקִים אֵל יִכְתְּבוּ.

הֵם נְדַבְקִים בֵּין (ס"א ב) בְּאוֹתָם שְׁנַיִם, הָאֶחָד אֲמֵן הָאֲמֵנִים לֹא שׁוֹרָה (ס"א שְׁמִים) בְּתוֹכָם. לֹא נִכְנָסִים בֵּין סְפָרִים קְדוּשִׁים. כָּל אֵלוֹ שֶׁל אֲמֵן זֶה לֹא שׁוֹרָה בְּתוֹכָם, לֹא נִכְתְּבוּ בְּסֵפֶר הַזְכָּרוֹנוֹת וְנִמְחִים מִסְפָּר הַחַיִּים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ט) יִמְחוּ מִסְפָּר חַיִּים וְעַם צְדִיקִים אֵל יִכְתְּבוּ.

ווי לון פד יפקון מהאי עלמא ווי לון (לתייהו). מָאן יִתְבַּע לֹון פִּד יִתְמַסְרוּן בִּידָא דְדוּמָה וְיִתּוּקְדוּן בְּנוּרָא דְדִלִיק וְלֹא יִפְקוּן מִנִּיה בַּר פְּרִישׁ גְּרַחֵי וְשַׁבְתִּי כְמָה דָּאֵת אָמַר, (ישעיה ט) וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבַּת בְּשַׁבְתּוֹ יָבֵא כָּל בֶּשֶׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָי אָמַר יי. לְבַתֵּר פְּרוּזָא דְבִסְטֵר צְפוּן אַכְרִיז עֲלֵייהוּ וְאָמַר (תהלים ט) יִשׁוּבוּ רְשָׁעִים לְשִׂאוּלָה וְגו'. פְּמָה חֲבִילֵי טְרִיקִין אֶתְפַּנְשׁוּ עֲלֵייהוּ בְּאַרְבַּע סְטְרִין. אָשָׂא מְלַהֲטָא בְּגִי בֵן הַנֶּם.

אוי להם כשיצאו מהעולם הזה. אוי להם (לתייהו). מי יתבע אותם כאשר ימסרו בידי דומה וישרפו באש שדולקת ולא יצאו ממנה רק בראשי חדשים ושבֹתות, כמו שנאמר (ישעיה ט) וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבַּת בְּשַׁבְתּוֹ יָבֵא כָּל בֶּשֶׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָי אָמַר ה'. אַחַר כֵּן פְּרוּזָא שְׂבָצַד צְפוּן מְכַרִּיז עֲלֵיהֶם וְאָמַר, (תהלים ט) יִשׁוּבוּ רְשָׁעִים לְשִׂאוּלָה וְגו'. כְּמָה אֲגִדּוֹת שֶׁל יְסוּרִים יִתְפַּנְסוּ עֲלֵיהֶם בְּאַרְבַּעַת צְדִידִים. אֵשׁ לוֹהֶטֶת בְּגִיא בֵּן הַנּוֹם.

ווי לון פד יפקון מהאי עלמא ווי לון (לתייהו). מָאן יִתְבַּע לֹון פִּד יִתְמַסְרוּן בִּידָא דְדוּמָה וְיִתּוּקְדוּן בְּנוּרָא דְדִלִיק וְלֹא יִפְקוּן מִנִּיה בַּר פְּרִישׁ גְּרַחֵי וְשַׁבְתִּי כְמָה דָּאֵת אָמַר, (ישעיה ט) וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבַּת בְּשַׁבְתּוֹ יָבֵא כָּל בֶּשֶׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָי אָמַר יי. לְבַתֵּר פְּרוּזָא דְבִסְטֵר צְפוּן אַכְרִיז עֲלֵייהוּ וְאָמַר (תהלים ט) יִשׁוּבוּ רְשָׁעִים לְשִׂאוּלָה וְגו'. פְּמָה חֲבִילֵי טְרִיקִין אֶתְפַּנְשׁוּ עֲלֵייהוּ בְּאַרְבַּע סְטְרִין. אָשָׂא מְלַהֲטָא בְּגִי בֵן הַנֶּם.

תלת זמנין ביומא מתפקדן (ס"א מתוקדו). וְלֹא עוֹד אֵלָא בְּזַמְנָא דְיִשְׂרָאֵל אֶתִּיבּוּ בְּקוּל רַם אֲמֵן יְהִי שְׁמִיה רַבָּא מְבָרַךְ, קְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְמַלִּי רַחֲמִין וְחַיִּים עַל כָּלָּא. וְרַמִּיז לְמַלְאָכָא דְמִמְנָא עַל תְּרַעֲי דְגִיְהֵנָם סְמִרְיָאֵל שְׁמִיה וְתִלְת מִפְתָּחֵן בִּידֵיה וּפְתַח תִּלְת תְּרַעֲיִן דְבִסְטֵר מְדַבְּרָא וְחִמָּאן נְהוּרָא דְהָאֵי עֲלִמָּא. אֶתָּא תְּנַנָּא דְנוּרָא וְסִתִּים אוּרְחִין.

שריש פעמים ביום מתפקדים (נשרפים). וְלֹא עוֹד, אֵלָא בְּזַמְן שִׁישְׂרָאֵל עוֹנִים בְּקוּל רַם אֲמֵן יְהִי שְׁמִיה רַבָּא מְבָרַךְ, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְמַלֵּא רַחֲמִים וְחַס עַל הַכָּל, וְרוּמוֹ לְמַלְאָךְ הַמְּמַנֶּה עַל שְׁעָרֵי הַגִּיהֵנָם, שְׁשִׁמוֹ סְמִרְיָאֵל, וְשִׁלְשָׁה מִפְתָּחוֹת בִּידוֹ, וּפְתוּחַ שְׁלֹשָׁה שְׁעָרִים שְׂבָצַד הַמְדַבֵּר, וְרוּאִים אֶת אוֹר הָעוֹלָם הַזֶּה. כָּא עֶשֶׂן שֶׁל אֵשׁ וְסוֹתָם הַדְּרָכִים.

פדין תלת ממנן דתחות ידייהו תלת מגרופין מנשבן (נשרפים). וְלֹא עוֹד, אֵלָא בְּזַמְן שִׁישְׂרָאֵל עוֹנִים בְּקוּל רַם אֲמֵן יְהִי שְׁמִיה רַבָּא מְבָרַךְ, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְמַלֵּא רַחֲמִים וְחַס עַל הַכָּל, וְרוּמוֹ לְמַלְאָךְ הַמְּמַנֶּה עַל שְׁעָרֵי הַגִּיהֵנָם, שְׁשִׁמוֹ סְמִרְיָאֵל, וְשִׁלְשָׁה מִפְתָּחוֹת בִּידוֹ, וּפְתוּחַ שְׁלֹשָׁה שְׁעָרִים שְׂבָצַד הַמְדַבֵּר, וְרוּאִים אֶת אוֹר הָעוֹלָם הַזֶּה. כָּא עֶשֶׂן שֶׁל אֵשׁ וְסוֹתָם הַדְּרָכִים.

ואו שלשה ממנים שתחת ידיהם שלש מגרפות, מנשבים בידיהם ומחזירים עשן למקומם,

ונותנים להם רוחה שעה וחצי.
ואחר כך שבים לאש שלהם. וכך
שלש פעמים ביום. ובכל זמן
שאומרים ישראל אמן יהא
שמייה רבא מברך וכי, מרוחים
להם. אשריהם הצדיקים שדרךם
מאירה באותו עולם לכל
הצדדים, כמו שנאמר (משלי ד)
וארח צדיקים כאור נגה הולך
ואור עד נכון היום. (עד כאן
התוספתא).

רבי אבא אמר, בגיהנם יש
מדורים על מדורים, שניים
שלישיים, עד שבע. והרי בארוה
החברים. ואשרי הצדיקים שהם
נשמרים מחטאי הרשעים ולא
הולכים בדרךיהם ולא נטמאים
בהם. וכל מי שנטמא, כשהולך
לאותו עולם יורד לגיהנם, ויורד
עד המדור התחתון.

ושני מדורים הם שסמוכים זה
עם זה - שאול ואבדון. מי שיורד
לשאול, דנים אותו שם ומקבל
ענשו, ומעלים אותו למדור
עליון אחר. וכן דרגה אחר
דרגה, עד שהם מעלים אותו.
אבל מי שיורד לאבדון, לא
מעלים אותו לעולמים, ולכן
נקרא אבדון, שהרי אבוד הוא
מהכל.

בא ראה, נח הצדיק היה מתרה
בבני דורו, ולא היו שומעים לו,
עד שהקדוש ברוך הוא הביא
עליהם דין הגיהנם. מהו דין
גיהנם? אש ושלג, מים ואש. זה
צונן וזה רותח. וכלם נדונו בדין
הגיהנם ואבדו מהעולם, ואחר
כך התקיים העולם פראוי לו.
ונכנס נח בתבה והכניס בה כל
מין ומין [מכריות] העולם. ודאי נח
עץ עשה פרי הנה. ויצאו
מהתבה כל מיני העולם כמו
שלמעלה.

בא ראה, כשעץ זה עושה הפרי, מתחבר בעץ פרי כל אותם מינים שלמעלה חיות גדולות

בידיהו ואתיבו תננא לאתרייהו ורווחין לון שעתא
ופלגות שעתא. ולבתר תיביין לאשייהו. וכן תלת זמנין
ביומא ובכל זמנין דאמרי ישראל אמן יהא שמייה רבא
מברך וכי אנון ורווחין לון. וזכאין אנון צדיקייא
דאורחיהון מנהרא בההוא עלמא לכל סטרין פמה דאת
אמר, (משלי ד) ואורח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד
נכון היום (עד כאן לשון התוספתא):

רבי אבא אמר, בגיהנם אית מדורין על
מדורין תניינין תליתאין עד שבע. והא
אוקמוה חברייא. וזכאין אנון צדיקיא דאנון
מסתמרין מחובי חייביא ולא אזלי בארחייהו
ולא מסתאבי בהו. וכל מאן דאסתאב פד
אזיל ללההוא עלמא, נחית לגיהנם. ונחית עד
מדורא תתאה.

ותרין מדורין אנון דסמיכין דא עם דא
שאול ואבדון. מאן דנחית לשאול
דיינין ליה תמן ומקבל ענשיה וסליקו ליה
למדורא אתרא עלאה. וכן דרגא בתר דרגא
עד דאנון סלקין ליה. אבל מאן דנחית
לאבדון לא סלקין ליה לעלמין. ובגין כך
אקרי אבדון דהא אביד הוא מפלא.

תא חזי, נח זכאה, הוה אתרי בבני דריה
ולא הוו שמעי ליה. עד דקדשא בריך
הוא אייתי עלייהו דינא דגיהנם. מאי דינא
דגיהנם אשא ותלגא. מייא ואשא. דא צנינא
ודא רתיחא. וכלהו בדינא דגיהנם אתדנו
ואתאבידו מעלמא. ולבתר אתקיים עלמא
כדקא חזי ליה. ועאל נח בתבה ואעיל בה כל
זינא וזינא (ר"א מבריון) דעלמא. ודאי נח עץ
עושה פרי הוה. ונפקו מן תבה כל זייני
עלמא כגוונא דלעילא.

תא חזי, פד האי עץ עושה פרי אתחבר בעץ